

सन् २००४को लागि कार्यक्रम झलक

अमेरिकी सहयोग नियोग / नेपाल

अमेरिकी सहयोग नियोग (यु.एस.ए.आइ.डि.)ले विकास कार्यक्रमको माध्यमबाट “न्यायपूर्ण प्रगतिको लागि सुशासन”को लक्ष्य हासिल गरी नेपाली जनताको समुन्नत जीवन कायम गराउन श्री ५ को सरकारलाई विभिन्न क्षेत्रहरूमा सहयोग पुऱ्याउदै आएको छ ।

स्वास्थ्य तथा परिवार नियोजन: सन् १९९१ देखि यु.एस.ए.आइ.डि.ले नेपालको प्रजनन दरमा २०% र बालमृत्यु दरमा ४०%ले कमीत्याउन सहयोग पुऱ्याएको छ । स्वेच्छिक रूपले परिवार नियोजन गर्न तथा एचआइभि/एड्स नियन्त्रण जस्ता दुवै क्षेत्रमा उच्चस्तरको सेवा पुऱ्याउनका लागि श्री ५ को सरकारलाई आवश्यक रकम उपलब्ध गराउन अमेरिकी सहयोग नियोगले प्रमुख भूमिका खेलेको छ । सन् २००४मा स्वेच्छिक रूपमा परिवार नियोजन गर्नेहरुको संख्या बढाउन, मातृ तथा शिशुस्वास्थ्यमा सुधार गर्न, उच्च जोखिम समुहृदारमा एचआइभि संक्रमणको दर घटाउन, संक्रामक रोगहरूमा निगरानी राख्न, आन्तरिक संघर्षमा परेका बालबालिकाहरुको मानसिक-सामाजिक आवश्यकता पुरा गर्ने काममा सहयोगका लागि अमेरिकी सहयोग नियोगले २ करोड ३८ लाख ४० हजार डलर रकम छुट्याएको छ । यसमा एचआइभि/एड्सका लागि तोकिएको ८७ लाख डलर समावेश छ ।

प्रजातन्त्र र सुशासन: यु.एस.ए.आइ.डि./नेपालले शासकीय स्तरमा समुन्नत नीतिहरू कायम गराउन र स्थानीय तथा राष्ट्रिय सरकारी निकायहरूमा पारदर्शी र उत्तरदायी व्यवस्था स्थापित गराउन आम नागरिकहरुको आवाज पुऱ्याउने क्षमतामा अभिवृद्धि गर्ने कुरामा जोड दिने गर्दछ । सन् २००४मा यु.एस.ए.आइ.डि.ले नेपालका प्राकृतिक स्रोतसाधनहरुको संरक्षण, व्यवस्थापन र दिगो उपभोगका लागि अभ बढी स्थानीय नियन्त्रण कायम गराउन, सामाजिक विकास र मानव अधिकार प्रवर्धन गराउने विषयमा नागरिक समाजको भूमिकामा अभिवृद्धि गराउन तथा भ्रष्टाचार निरोधक/न्यायिक क्षेत्र सुधार क्षेत्रमा नयाँ कार्यक्रम विकसित गर्न ६७ लाख ११ हजार डलर उपलब्ध गराउने छ । साथै अमेरिकी नियोगले महिला तथा बाल-बालिकाको वेचविखन जस्ता अपराध नियन्त्रण गर्नका लागि सामुदायिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका प्रयासमा सहयोग जारी राखेछ, जसमा यु.एस.ए.आइ.डि.को लैङ्गिक समानताका लागि दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय प्रयास जस्ता योजना समावेश छन् ।

शान्ति प्रयासको प्रवर्धन: यु.एस.ए.आइ.डि.को शान्ति प्रवर्धन प्रयासका लक्ष हुन्- श्रममूलक संरचनागत आयोजनाहरुको माध्यमबाट ग्रामिण क्षेत्रमा रोजगारी तथा आय आजनका अवसरहरु उपलब्ध गराउनु, हाल जारी संघर्षबाट पिडितहरुका लागि सहयोग सुविधामा सुधार र विस्तार गराउनु, शान्ति प्रक्रिया व्यवस्थित गर्ने राष्ट्रिय क्षमतालाई सबल पार्नु, तथा समुदायमा आधारित शान्ति स्थापना प्रयासहरुका माध्यमबाट विकेन्द्रिकरणमा सहयोग पुऱ्याउनु । सन् २००४मा यु.एस.ए.आइ.डि.ले ग्रामिण सडक निर्माण, पिउने पानी/सिचाइ प्रणाली, स्थानीय विवाद सुलभाउन सहयोग पुऱ्याउने सामुदायिक मध्यस्थकताहरुको तालिम, सरकारी स्तरमा शान्ति तथा विकास रणनीतिको परिभाषा एवं यातना पिडितहरुका लागि हेरचाह तथा सहयोग जस्ता कार्यक्रमका लागि ६५ लाख ३४ हजार डलर छुट्याएको छ ।

कृषि तथा प्राकृतिक स्रोत साधन: सन् २००४मा यु.एस.ए.आइ.डि.ले नेपालको पश्चिम तथा मध्य-पश्चिम क्षेत्रका छानिएका जिल्लाहरूमा कृषि बजार विकास, श्री ५ को सरकारसंग नीतिगत छलफल, आधुनिक सिंचाई प्रविधि र व्यवस्थापन विधि, उच्च मूल्यका कृषि तथा बनपैदावरको विक्री बढाउदै लैजान प्राकृतिक स्रोत साधनहरुको दिगो व्यवस्थापन प्रवर्धन जस्ता कार्यका लागि १९ लाख २८ डलर उपलब्ध गराउने योजना गरेको छ । नेपालको ग्रामीण क्षेत्रमा बसोबास गर्ने ८०% जनतामा व्याप्त गरीबी घटाउन र उनीहरुलाई रोजगारीका अवसर उपलब्ध गराउन स्रोत साधनको समुचित व्यवस्थापनले केन्द्रिय भूमिका खेल्ने कुरा प्रष्ट छ ।

जल विद्युत: नेपालको प्रचुर जलविद्युत उत्पादनको संभावनालाई व्यावहारिक रूप दिने कुराले मुलुकको दीर्घकालिन विकासलाई अधि बढाउन निर्णायक भूमिका राख्दछ । सन् २००४मा यु.एस.ए.आइ.डि./नेपालले जलविद्युत क्षेत्रमा निजी क्षेत्रको सहभागिता र लगानी बढाउनका लागि तालिम र प्राविधिक सहयोग दिन, उर्जा क्षेत्रमा संरचनागत र नीतिगत सुधार लाग्न गराउन, विद्युत आयोजनाहरुको वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभाव मूल्याङ्कन गर्न सरकारी तथा निजी क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्न २१ लाख ८८ डलर खर्च छुट्याएको छ । क्षेत्रीय उर्जा, व्यापार र उर्जा आदान प्रदान विषयमा यु.एस.ए.आइ.डि.को दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय उर्जा योजनाले नेपालको जलविद्युत योजनामा अतिरिक्त सहयोग पुऱ्याउन छ ।